

PREDGOVOR

Knjiga *Slavenski jezici u usporedbi s hrvatskim I* rezultat je dugogodišnjih komparativnih istraživanja slavenskih jezika, ponajprije zapadnoslavenskih i istočnoslavenskih – uvijek u usporedbi s hrvatskim. Štoviše, budući da su se sva istraživanja odvijala u hrvatskoj slavističkoj sredini i da su namijenjena ponajprije hrvatskim slavistima i kroatistima, u njima je hrvatski uvijek bio polazišni, a najčešće i ciljni jezik. Svojim smo radom željeli postići dva osnovna cilja: osvijetliti i na određenim jezičnim pitanjima definirati posebnosti i položaj hrvatskoga u slavističkom kontekstu te u konačnici popuniti određene praznine u hrvatskoj slavističkoj literaturi.

Naša su se istraživanja odvijala u okviru četiriju slavističkih jezikoslovnih znanstveno-istraživačkih projekata Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, koje je odobrilo i financijski potpomoglo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske. U nizu koji čine projekti Istraživanje zapadnoslavenskih jezika (1996. – 2002.), Istraživanje istočnoslavenskih jezika (1996. – 2002.) i Zapadnoslavenski jezici u usporedbi s hrvatskim (2002. – 2006.), sadašnji projekt – pod nazivom *Slavenski jezici u usporedbi s hrvatskim* – svjedoči o kontinuitetu naših komparativnih istraživanja, u kojima je do sada sudjelovalo 20 domaćih istraživača, 5 inozemnih konzultanata i niz vanjskih suradnika.

Rezultati našega rada ne očituju se samo mnoštvom objavljenih znanstvenih i stručnih tekstova, nego i knjigama koje imaju praktičnu vrijednost: rječnicima, gramatikama, sveučilišnim udžbenicima i priručnicima, znanstvenim knjigama i značajnim brojem prvih hrvatskih prijevoda recentnih slavenskih pisaca. Ta je literatura namijenjena ponajprije studentima slavistike i kroatistike te istraživačima koje zanimaju određena jezikoslovna slavističko-kroatistička pitanja.

Brojni tekstovi pojedinih istraživača i suradnika na spomenutim projektima objavljeni su u različitim publikacijama – znanstvenim časopisima i zbornicima radova sa znanstvenih skupova – pa su stoga teško dostupni potencijalnim korisnicima. Ovom knjigom želimo prezentirati mali dio rezultata svojih istraživanja i omogućiti da budu dostupni na jednom mjestu. Radovi koje ovdje objavljujemo ne odnose se na sva jezikoslovna područja kojima smo se bavili. Izbor tema je ograničen na tekstove koje smo smatrali značajnijima za predstavljanje određenih jezikoslovnih pitanja, ponajprije s kroatističkoga gledišta. Riječ je o znanstvenim radovima, od kojih većinu ovdje objavljujemo u prerađenom, dopunjenom ili osuvremenjenom obliku. Budući da je zbog brojnosti uspoređivanih jezika i raznovrsnosti tema teško izvršiti posve objektivnu i optimalnu selekciju naših radova, predvidjeli smo objavljivanje niza od najmanje triju publikacija, koje bi kao cjelina dale potpuniji pregled naših istraživanja i detaljniji prikaz odnosa između hrvatskoga i drugih slavenskih jezika (idući bi svezak prezentirao naše sociolingvističke radove).

Izbor tekstova za ovu publikaciju ograničili smo na područja pravopisnih, gramatičkih (fonoloških, morfoloških, sintaktičkih), semantičkih i leksikoloških pojava u suvremenim slavenskim jezicima, i to u okvirima klasične strukturno-funkcionalne lingvistike, kontaktne lingvistike i pragmalingvistike. Oslonjeni na suvremenu normativnu literaturu (koja kodificira konkretne pojave u pojedinim jezicima), naši se radovi temelje na suvremenim

jezikoslovnim teorijama, prihvaćenim ponajprije u svjetskoj slavistici. S toga se gledišta kontekstualiziraju i analiziraju pojedina teorijska pitanja vezana uz opis i normativnu obradu hrvatskoga jezika.

Knjiga *Slavenski jezici u usporedbi s hrvatskim I* je dakle zbirka radova istraživača i suradnika na spomenutim slavističkim projektima – Milenka Popovića i Rajise I. Trostinske, Dubravke Sesar, Nede Pintarić, Branke Tafre, Marije Turk, Ivane Vidović Bolt, Barbare Kryžan-Stanojević, Eve Tibenske, Oksane Timko Đitko, Siniše Habijanca, Petra Vukovića, Tetyane Fuderer i Slavomire Ribarove.

Radovi su razvrstani u četiri tematske skupine: I. Gramatičke i pravopisne usporedbe, II. Iz kontaktne lingvistike, III. Leksikologija i frazeologija i IV. Pragmalingvističke usporedbe. Knjiga obuhvaća 20 radova, uz ostalo i radove vanjskih suradnika (Marije Turk, Eve Tibenske). Popis literature kojom su se autori služili nalazi se na kraju knjige i donosi 437 naslova.

Vjerujemo da će ova publikacija zanimati i kroatiste i slaviste filoloških struka koje ovdje nisu zastupljene, da će naći svoju primjenu u visokoškolskoj nastavi te biti koristan izvor informacija i poticaj istraživačima do sada slabije istraženih ili neistraženih pitanja i tema u širokom okviru jezikoslovne komparativnoslavističke problematike.

Dubravka Sesar